

Činnost Asociace forenzních psychologů za rok 2016

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí členové,

rádi bychom zrekapitulovali další uplynulý rok, který má asociace za sebou.

Počet řádných členů Asociace forenzních psychologů Čech, Moravy a Slezska, z. s. čítal ke konci roku 2016 celkem 105 psychologů.

Na konci loňského roku vyjádřila vážená členka prezidia PhDr. Štěpánka Tůmová své přání, aby za ni byla ze zdravotních důvodů hledána náhrada. Ostatní členové prezidia na přání paní doktorky reagovali nabídkou jejího čestného členství v prezidiu.

V souladu s požadavky nového občanského zákoníku dodala AFP v průběhu roku 2016 rejstříkovému soudu všechny požadované materiály. AFP ČMS je zapsaným spolkem v souladu se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, pod spisovou značkou L 5168 vedenou u Městského soudu v Praze.

V minulém roce naše asociace uspořádala celkem **čtyři vzdělávací akce**.

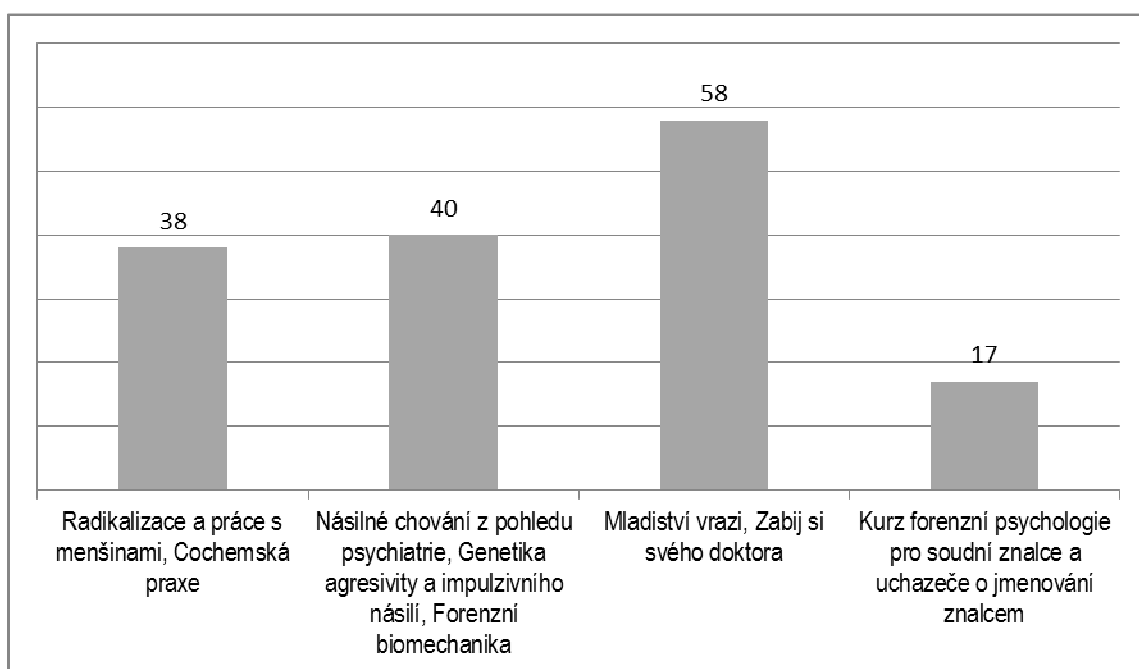
Dne **10. února 2016** se v prostorách katedry psychologie FF UK uskutečnil odborný seminář k aktuálním tématům forenzně-psychologické praxe. Se dvěma příspěvky, k problematice psychologických aspektů radikalizace a zátěžových a podpůrných faktorů v práci policie s menšinami, na něm vystoupil **PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D.** (psycholog MV ČR, soudní znalec, člen prezidia AFP). S příspěvkem věnovaným možnostem Cochemské praxe v rámci opatrovnických řízení pokračovala **Markéta Nováková** (představitelka spolku Cochem.cz). Akce se zúčastnilo 38 posluchačů z řad členů AFP, vězeňských psychologů, studentů psychologie a dalších.

Druhý vzdělávací seminář AFP, konaný **30. května 2016**, byl věnován problematice násilného chování a seznámení s oborem forenzní biomechaniky. Pozvání přijali hned tři vážení hosté - **pplk. doc. MUDr. Jan Vevera, Ph.D.** (Vojenská fakultní nemocnice a Psychiatrická klinika 1. Lékařské fakulty UK, s přednáškou s názvem *Násilné chování z pohledu psychiatrie*), **doc. Ing. Stanislav Kmoch, Ph.D.** (Ústav dědičných metabolických poruch, s příspěvkem o *Genetice agresivity a impulzivního násilí*) a **doc. PaedDr. Karel Jelen, CSc.** (Katedra anatomie a biomechaniky Fakulty tělesné výchovy a sportu UK, s přednáškou o *Forenzní biomechanice*). Semináře se zúčastnilo 40 posluchačů. Prezentace přednášejících byly následně zveřejněny na webových stránkách AFP.

Poslední jednodenní seminář AFP zorganizovala **15. listopadu 2016** v prostorách Malé Auly Karolína v Praze. Vystoupili dva přednášející - **PhDr. et Mgr. Ivana Spurná**, s přednáškou s názvem *Mladiství vrazi*, a **plk. Ing. Bc. Josef Mareš**, s příspěvkem *Zabij si svého doktora*.

Na tuto akci zavítalo 58 posluchačů z řad členů AFP, vězeňských a policejních psychologů, studentů psychologie apod.

V prosinci (8. – 11. 12. 2016) proběhl také pravidelný **Kurz forenzní psychologie pro soudní znalce a uchazeče o jmenování znalcem**. Organizaci dalšího kurzu plánujeme na podzim roku 2017. I v tomto roce v rámci kurzu zazněly přednášky z oblasti forenzní neuropsychologie, forenzní sexuologie, k právní problematice znalecké činnosti, k problematice toxikomanie z hlediska znalce. Prostor byl věnován také otázce kompetencí znalce, problematice znalce-psychologa v civilním právu, posuzování osobnosti, motivace trestné činnosti, věrohodnosti a prognóze resocializace, jejímu posuzování, do programu byl i letos zařazen blok věnovaný etické problematice. Demonstrovány byly modelové posudky, včetně nejčastějších vad vyskytujících se ve znaleckých posudcích. Opět se podařilo zajistit přednášející z řad předních odborníků na předmětnou problematiku. Jako lektoři vystoupili: PhDr. Karel Netík, CSc., PhDr. Štěpánka Tůmová, prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc., doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D., JUDr. Tomáš Durdík, PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D. a MUDr. Vladimíra Vlčková Zenáhlíková. Kurzu se zúčastnilo 17 frekventantů, kteří na závěr obdrželi osvědčení o absolvování kurzu. Prezentované materiály jim byly následně poskytnuty v elektronické podobě na CD nosičích.

Počet účastníků při jednotlivých vzdělávacích akcích AFP v roce 2016

Dne 10. 2. 2016, před odborným seminářem, byla svolána **členská schůze AFP** za účelem **volby členů prezidia**. Setkání moderoval PhDr. Václav Jiříčka. Po odhlasování navrženého programu byl projednán návrh kandidátní listiny pro volby do prezidia AFP. PhDr. Jiříčka seznámil přítomné členy AFP s činností prezidia, stručně představil jednotlivé kandidáty a vyzval přítomné k navržení dalších kandidátů. Nikdo z přítomných členů nevyužil možnost

navrhnout dalšího kandidáta na členství v prezidiu AFP. Vzhledem k nedostatečnému počtu přítomných členů AFP (přítomno pouze 18 řádných členů z celkových 103), nemohla volba proběhnout přímo na členské schůzi. Kandidátní listina tak byla, v souladu se zněním stanov AFP, rozeslána ke korespondenčnímu hlasování všem členům AFP. Korespondenční volby, ukončené dne 19. 2., se zúčastnila **nadpoloviční většina členů asociace, a odsouhlasila navržené kandidáty** (souhlasilo 59 členů, nehlasovalo 44 členů), kterými byli jmenovitě Mgr. Michaela Blatná, PhDr. Šárka Blatníková, PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D., Mgr. Petra Faridová, PhDr. Václav Jiříčka, Ph.D., PhDr. Karel Netík, CSc., PhDr. Tereza Soukupová, Ph.D., PhDr. Štěpánka Tůmová, PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D.). Stručná informace o výsledcích voleb byla zveřejněna na webu AFP. Následně proběhlo na schůzi prezidia (dne 22. 2.) hlasování o rozdělení funkcí v rámci prezidia AFP. Do funkce prezidenta byl členy prezidia jednohlasně zvolen PhDr. Karel Netík, CSc., který byl jediným kandidátem. Do funkce tajemníka byla členy prezidia AFP jednohlasně zvolena Mgr. Petra Faridová. Na členské schůzi 10. 2. byli přítomní dále informováni o dosavadních aktivitách a plánovaných akcích AFP. Závěrem PhDr. Blatníková stručně představila aktuální stav v oblasti připravované úpravy kategorizace soudních znalců (navržená nová odvětví oboru psychologie, kvalifikační/odborné podmínky pro jmenování znalcem v tomto oboru, aj.) a diskutovala možné výhody a nevýhody navrhovaných změn.

Asociace během roku 2016 reagovala na **tři dotazy z oblasti soudně znalecké psychologické praxe**.

V prvním případě prezidium zodpovídalo dotaz týkající se **platnosti psychologického vyšetření u žadatele o zbrojní průkaz**. Před jeho zodpovězením členové prezidia otázku konzultovali s odborníkem z praxe, který psychologická vyšetření na zbrojní průkaz dlouhodobě realizuje. Tazatelce byla doporučena konzultace s praktickým lékařem, který k ní žadatele o zdrojní průkaz na psychologické vyšetření poslal, ohledně doby platnosti jím vydávaného zdravotního posudku (doba platnosti psychologické části posudku totiž zpravidla odpovídá době platnosti lékařského posudku), a následné zvážení, zda dle výsledků psychologického vyšetření není nutné tuto dobu zkrátit. Dle názoru prezidiem kontaktovaného psychologa se lhůta delší než pět let zpravidla nestanovuje. Tazatelce byly dále zprostředkovány s problematikou související materiály, konkr. výňatek ze zákona č. 119/2002 Sb. ze dne 8. března 2002 o střelných zbraních a střelivu a příspěvek z webových stránek MV ČR shrnující změny, které pro držitele zbrojních průkazů přinesla novela zákona o zbraních, která nabyla účinnosti 1. 7. 2014.

V druhém případě šlo o dotaz, zda je oficiálně stanovena **maximální přípustná doba**, po kterou může nepřetržitě trvat **psychologické vyšetření dítěte** (ve věku 9 let) v rámci znaleckého zkoumání při úpravě styku. Tazatelka byla informována, že oficiální dokument či nařízení, kde by byla určena maximální (či minimální) doba jakéhokoli znaleckého vyšetření neexistuje. Doba trvání psychologického vyšetření závisí na řadě faktorů - jednak na "zadání" (co je cílem vyšetření), na ochotě ke spolupráci, na věku klienta či na jeho dalších dispozicích

(jako je např. snazší unavitelnost, míra pozornosti, jeho aktuální psychický stav, tenze apod). Vyšetření provádí psycholog, který je obeznámen s výše uvedenými "nástrahami", a během vyšetření k nim přihlíží a průběh vyšetření flexibilně přizpůsobuje situaci (např. zařazuje pauzy na oddech, střídá činnosti - testové úkoly s kresbou či rozhovorem apod.), vždy s ohledem na psychickou pohodu respondenta/dítěte. Jedná se o určitou profesní dovednost, která k psychodiagnostice neodmyslitelně patří. Psychologové se navíc řídí etickým kodexem, kde zásada "nepoškodit klienta" patří k nejdůležitějším. Resumé prezidia tedy bylo takové, že psychologické vyšetření zaměřené na stejnou věc u dvou různých devítiletých dětí může trvat různě dlouhou dobu. Dotaz byl doplněn stížností na konkrétního psychologa (nečlena AFP). V této věci byla tazatelce navržena možnost - v případě, že se domnívá, že na straně znalkyně došlo k etickému pochybení - obrátit se na Etickou komisi Českomoravské psychologické společnosti. Odkázána byla na její webové stránky s pokyny pro podávání stížností.

Třetí tazatel se na AFP obrátil s otázkou na **obsahovou stránku psychologických znaleckých posudků ve věci svěřením nezletilého dítěte do péče**. Konkrétně pak, zda má posudek obsahovat i vztah rodičů k vlastní blízké rodině. Tazatel byl kromě jiného vyrozuměn, že nikde není předepsáno, zda má být v posudku uvedena informace o vztahu rodičů k vlastní blízké rodině. Záleží to na dotazech opatrovníckého soudu, co považuje za důležité zjistit, a na uvážení znalce, zda je taková informace relevantní pro zodpovězení některé z otázek soudu. Je tedy plně v odborné kompetenci znalce zhodnotit, zda jednotlivé skutečnosti (např. údaje a informace z rodinné či osobní anamnézy aktérů) jsou relevantní pro vypracování posudku, tedy pro odpovědi na otázky, které mu byly zadány soudem. K odpovědi byl přiložen také odkaz na kapitolu věnovanou standardům znaleckých posudků, zveřejněnou Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí.

V loňském roce AFP obdržela také na **dva podněty z oblasti výzkumu a vzdělávání**.

Pro účely **revize diagnostického nástroje** (Dotazník rodičovských a výchovných postojů - PARI) byla AFP požádána o kontakty na soudní znalce, kteří v rámci testové baterie posuzování rodičů v oblasti svěřenectví dětí do péče používají (nebo používali) tento dotazník. Této tazatelce jsme bohužel nemohli vyhovět, jelikož podobné údaje o našich členech neshromažďujeme.

AFP byla dále oslovena Spolkem studentů práv ELSA Olomouc, který projevil zájem o **přednášku z oblasti forenzní psychologie**. Zástupkyně spolku uvedla, že studenti práv v průběhu studia často získávají velké množství teoretických informací, ale - dle jejího názoru - nejsou dostatečně seznamováni s reálnými případy či poznatky z praxe. Dotazovala se tedy, zda by některý z členů AFP byl ochoten připravit přednášku o svém oboru, případně názorně popsat postupy práce v rámci soudněznalecké činnosti. Prezidium AFP pověřilo přednáškou PhDr. Boukalovou, na kterou byl zástupkyni spolku předán kontakt.

Průběžně pak byly zodpovídány nejrůznější dotazy týkající se **podmínek jmenování znalce** v oboru psychologie.

Dále bychom Vám rádi předložili **základní údaje o hospodaření AFP** v roce 2016, tj. za období 1. 1. – 31. 12. 2016.

Rok 2016	Kč
zůstatek k 1. 1. 2016	129 847,16
Příjmy	83 077,84
Výdaje	79 919,98
Hospodářský výsledek za rok 2016	+ 3 157,86
CELKOVÝ zůstatek k 31. 12. 2016	133 005, 02

Pokud máte jakékoliv podněty, zkušenosti nebo připomínky k asociací řešeným tématům, náměty na další otázky, kterými by se měla zabývat, případně návrhy na zaměření asociací pořádaných odborných akcí, neváhejte nás prosím kontaktovat. Rádi Vás přivzeme k odborné diskuzi. Pro aktuální informace prosím sledujte naše webové stránky: www.afp.wz.cz. Pokud budete mít k dispozici pozvánku na zajímavou přednášku, seminář nebo kurz, rádi Vám ji zde po dohodě zdarma zveřejníme. Členům AFP, kteří mají chuť přednášet, nadále nabízíme zajištění prostor a odborných posluchačů.

Závěrem bychom Vám chtěli poděkovat za Vaše členství i projevovanou přízeň.

Těšíme se na další spolupráci v roce 2017.

S pozdravem

PhDr. Karel Netík, CSc.

V Praze 23. 1. 2017

Vyřizuje: Petra Faridová

Kontakt: afp@email.cz, petra.faridova@gmail.com, tel. +420607122478